

HÍREK A

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUMBÓL

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM TÁJÉKOZTATÓ ÉS MŰSORFÜZETE

VI. évfolyam

2-3. szám

1985

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSAI

**A HÁZIÁLLATOK KIALAKULÁSA
A HONFOGLALÓ MAGYAROK ÉS A KORA ÁRPÁD-
KOR HÁZIÁLLATAI
A SERTÉSTENYÉSZTÉS TÖRTÉNETE
A SZARVASMARHA-TENYÉSZTÉS TÖRTÉNETE
A LÓTENYÉSZTÉS TÖRTÉNETE
A MAGYAR BAROMFITENYÉSZTÉS TÖRTÉNETE
A JUHTENYÉSZTÉS TÖRTÉNETE
AZ ERŐGÉP TÖRTÉNETE
VADÁSZAT ÉS VADGAZDÁLKODÁS**

**A múzeumi kiállítások nyitva — hétfő kivételével — 10–17 óráig,
vasárnap 10–18 óráig látogathatók.**

Felhívjuk kedves látogatóink figyelmét, hogy belső felújítási munkák miatt a fenti kiállítások látogathatók. (Esetleges változásokat a napilapokban közöljük.)

Tanulók és sorkatonák számára állandóan, szombati napokon a felnőttek részére is díjtalan a látogatás.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Barátainak Köre és a TIT Nyugdíjas Agrárszakemberek Klubja tagsági igazolvánnyal rendelkezők ugyancsak díjtalanul látogathatják a Múzeumot.

**MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM
1367 Városliget, Vajdahunyadvár Telefon: 420–573, 428–573**

A TUDOMÁNYOS KUTATÁS HÍREI

Kelet-Közép-Európa változása a XIV–XVII. században

(East-Central Europe in transition, XIV–XVII. cc.)

London, Cambridge University Press 1985. 207 p.

Az A. Maczak, H. Samsonowicz és P. Burke szerkesztésében megjelent kötet annak a sorozatnak – Studies in modern capitalism – újabb példánya, amelyet a párizsi Maison des Sciences de l'Homme és a New-York-i állami egyetem Fernand Braudel Centre for the Study of Economies, Historical Systems and Civilizations nevű intézete közösen jelentetnek meg. A sorozat szellemi irányítója a történelemszemléletével és látásmódjával nagy nemzetközi érdeklődést kiváltott Immanuel Wallerstein.

Földrajzilag a szóban forgó kötet tanulmányaiban a történeti lengyel, cseh és magyar királyságot öleli fel és igyekszik a történeti demográfia, a gazdaságtörténet, a városok, a kapitalizmus és a kereskedelem, a politikai struktúra és a műveltség történetének új kutatási eredményeit összegezni.

P. Burke bevezetése után, amely az érintett országok történeti irodalmát ismerteti, H. Samsonowicz és A. Maczak a feudalizmusban jelentkező kapitalista fejlődést elemzik Kelet-Közép-Európában. Makkai László Magyarország gazdaságföldrajzi helyzetével foglalkozik a XIV–XVII. században. A Wyrobisz ugyanezt a témakört világítja meg a lengyel királyságban. Kelet-Közép-Európa történeti demográfiájával Fügedi Erik elemzése foglalkozik elsősorban magyar anyagra támaszkodva.

A lengyel agrártörténeti kutatás nemzetközileg ismert alakja L. Zytkowicz a mezőgazdasági termelés fejlődésének irányait elemzi a XV–XVII. századi Lengyelországban, Csehországban és Magyarországon. E sorok írója a XVI–XVIII. századi magyar mezőgazdaság kenyérge-

bona, élőmarha és bortermelésével foglalkozott, különös tekintettel az agrárexport alakulására. A lengyel M. Boguczka Kelet-Közép-Európa városi fejlődését vizsgálta. M. Malowist Varsóból a tőkeáramlás alakulását s tényyszerűségét elemezte a szóban forgó területen, míg a poznańi J. Topolski Kelet-Közép-Európa kontinentális kereskedelmének fejlődését taglalta a XVI. században és a XVII. század első felében.

Az Európa-szerte ismert lengyel történész A. Wyczanski Lengyelország politikai rendszerét értékelte 1370 és 1648 között. Kollégája J. Bialostocki a kelet-közép-európai renaissance kialakulását és jellegzetességeit mutatta be, míg az ugyancsak lengyel J. Tazbir a lengyelországi barokk kultúra történetével foglalkozott.

A kötetet a tanulmányok szerint rendezett jegyzetanyag, összegező bibliographia, továbbá földrajzi, tárgy- és névmutató egészíti ki.

N. Kiss István

Tájékoztató a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Könyvtárának külföldi folyóiratairól

X.

STUDIA HISTORIAE OECONOMICAE

Kiadja: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Az utolsó átnézett évfolyam 17. 1982.

Átlagosan 2 évenként jelenik meg ez a kifejezetten gazdaságtörténeti folyóirat, mintegy 300 lapnyi terjedelemben. Különböző országok szerzőitől kb. 12–20 cikket tartalmaz angol, francia vagy német nyelven. A tartalomjegyzék a fenti nyelveken kívül lengyelül és oroszul is megjelenik. Többnyire egy-egy kongresszus, szimpozion egységes témakörrel foglalkozó előadásait hozza. A 14:1979 kötet pl. a tengelyhatalmak háborús gazdálkodásával foglalkozik, különös tekintettel a megszállt országokra. (Katowicze mellett 1978-ban tartott szimpozion.) A 15:1980 kötet témája: Elmélet és értelmezés a gazdaságtörténetben (az

Edinburgh-i kongresszust előkészítő kollokvium 1977-ben Bialowieza mellett.) A 17:1982 a fenti egyetem Történeti Intézete tudományos ülésszakának anyagát közli két témakörben: 1. Nagybirtok és kisparaszti gazdaság; földesurak és parasztok a középkortól máig. 2. Mezőgazdaság és élelmiszergazdálkodás Kelet- és Délkelet Európában a II. világháború alatt.

A folyóirat rendkívül nívós közleményeit kizárólag szakmai szempontok szerint állítják össze. A jegyzetanyag is bőséges. Kötetenként több mint 300 lengyel gazdaságtörténeti könyvről, cikkről közöl bibliográfiát. A címek fordítása általában angol, elvétve német.

A cikkek zöme agrártörténeti vonatkozású, még ha ez esetenként nem is világlik ki a cikkek címéből.

A cikkek tartalmából:

Közép-Európa kommercializált agrártársadalma és azok konfliktusai a XVI. század elején. 15:1980. 161–178. p.

A nemesség mint mezőgazdasági vállalkozó a XVI. században. 16:1981. 95–116. p.

A nemesi birtok és paraszti gazdálkodás. Alárendeltség és versengés. 17:1982. 5–14. p.

A falu és a nemesi birtok Nyugat-Lengyelországban a XVIII. század folyamán. 17:1982. 29–44. p.

A piac szerepe az uradalmi gazdálkodás (allodium) és a parasztbirtokok fejlődésében a XVIII. századi Lengyelországban. 17:1982. 45–58. p.

Földyné dr. Virány Judit

A Magyar Agrártudományi Egyesület Békés megyei szervezete Mezőgazdaságtörténeti Szakosztálya rendezésében 1985. május 24-én Orosházán dr. Pintér János, a Mezőgazdasági Múzeum főigazgató helyettese előadást tartott a Múzeum kiadásában megjelent „Agrártörténeti életrajzok” című kötetéről, illetve az abban szereplő Békés megyei búzanemesítőkről.

1985 augusztusában folytatódott az évek óta tartó ásatás *Lászlófalván*. Egy középkori kun település kútját sikerült megtalálni és feltárni. A kútból kikerült föld iszapolása után a leletek között nagy számban növényi magvak, rovarmaradványok és apró állatcsontok kerültek elő. A Mezőgazdasági Múzeum részéről *Takács István, Balázs György, Kassay Mária* muzeológusok és *Bárdos Éva* vettek részt az ásatáson.

Az V. Kézművesipari Szimpozion Tanulmánykötetében megjelent *dr.Pálmány Béla*: Adatok a kézművesipari termékek és termények árucseréje történetéhez Nógrád vármegyében a török uralom végén és az újratelepítés korszakában (1593–1731) c. tanulmánya.

Az Egri Nyári Egyetem Műemlékvédelmi Tagozatán augusztus 2-án *Balázs György* „Népi mesterségek műhelyei és építményei” címen előadást tartott.

KIÁLLÍTÁSOK, ESEMÉNYEK

GYŰJTEMÉNYTÁRI HÍREK

15 éve hirdettük meg a „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel” pályázatot

Múzeumunk tevékenységében hosszú évek óta kiemelkedő helyet foglal el az iskolai oktatómunka és az iskolán kívüli nevelés segítése.

Az idén 15 éve, hogy múzeumpedagógiai munkánk egyik eredményes sorozatát, a „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel” pályázatunkat elindítottuk. Meghirdetésében az a cél vezette a Magyar Mezőgazdasági Múzeumot, hogy a tanulók érdeklődését felkeltsék a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, erdészet, vadászat, a környezet- és természetvédelem iránt, jobban megismerjék a diákok a múzeumot és vidéki kiállításainkat. Nem titkolt célja volt a pályázatnak a mezőgazdasági pálya, a tudományos kutatómunka megszerettetése.

1970 októbere óta minden évben több ezer pályamunka érkezett az általános iskolákból (dolgozat, rajz, textilmunka, kerámia, kispasztika), míg a középiskolás diákoktól a különböző meghirdetett témákban dolgozatok. A pályázat eredményességét mutatja a 15 év alatt beküldött 50.207 pályamunka, közte 4633 általános iskolai és 6701 középiskolai dolgozat. A kiosztott díjak és jutalmak száma a képzőművészeti pályázat jutalmaival együtt 3873 volt.

A dolgozatoknál a megadott témák igen változatosak voltak. A 15 esztendő folyamán 125 féle témában érkeztek be a dolgozatok. Voltak olyan népszerű témák, melyekből 1–1 alkalommal átlag 50-nél több dolgozat érkezett. Ilyen volt „Az állattenyésztés jelentősége”, a „Környezet- és természetvédelem” vagy a „Régi mesterségek, kihalt foglalkozások” téma. A legutóbbi pályázati felhívásunkban 2 tanévre ugyanazokat a témaköröket írtuk ki, így több idejük lesz a felkészülésre a tanulóknak.

Egyes általános iskolák éveken keresztül eredményesen szerepeltek a képzőművészeti pályázaton, így a keceli, a kunszentmiklósi, a gyáli, a soltvadkerti, a vaszari általános iskola. A középiskolák közül szinte kezdettől fogva elismerésre méltó munkát végeztek a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium tanárai. Minden évben a legtöbb dolgozat az iskola tanulóitól érkezett a pályázatra és a legtöbb díjat és jutalmat is a szegedi diákoknak ítélte oda a bíráló bizottság. Az idén a 370 középiskolai dolgozat közül 72 volt a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium tanulóié, míg a 112 díjból és jutalomból 28 jutott a szegedieknek. Így méltán kapta az iskola 14. alkalommal a főigazgatói díjat. Említésre méltó még az egri Gárdonyi Géza Gimnázium, a soproni Róth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola, az orosházi Kossuth Lajos Mezőgazdasági Szakközépiskola tanulóinak eredményes részvétele a pályázaton. Sajnos az utóbbi években a budapesti iskolákból egyre kevesebb pályamunkát küldtek be.

A diákpályázat díjkiosztó ünnepsége

Az idén összesen 3528 darab érkezett be, 3158 pályázat általános iskolai tanulótól (214 dolgozat, 2414 rajz, 140 textil, batik és 390 kerámia, kispasztika) és 370 középiskolai dolgozat. Az ország 331 iskolájából több mint 3500 tanuló vett részt a pályázaton.

A dolgozatok elbírálásában a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és az Országos Pedagógiai Intézet munkatársai vettek részt. A képzőművészeti anyag zsűrizésében az Országos Pedagógiai Intézet és a FÖPI rajzszakfelügyelői, egy-egy szobrászművész és grafikus, illetve a Múzeum munkatársai vettek részt.

1985. május 18-án Vitéz Lórántné, a XIV. kerületi Tanács elnökhelyettese nyitotta meg a kiállítást (198 rajz, 92 kispasztika és 37 batik) és adta át a díjakat.

Az általános iskolák közül a főigazgatói díjat a soltvadkerti általános iskola, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Baráti Körének díját a pápai Erkel Ferenc általános iskola nyerte el.

A beküldött pályázati anyagból (rajz, batik, kispasztika) minden évben kiállítás nyílt a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban. Egy részéből vándorkiállítás készült és az ország számos városában és községében mutatták be. A magyar városokon és falvakon kívül Lengyelországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában és Dániában is láthatta a közönség a magyar diákok alkotásait. Az eltelt 14 év alatt – a Múzeum egyéb kiállításai mellett – 1,604.718 fő tekintette meg ezeket a kiállításokat.

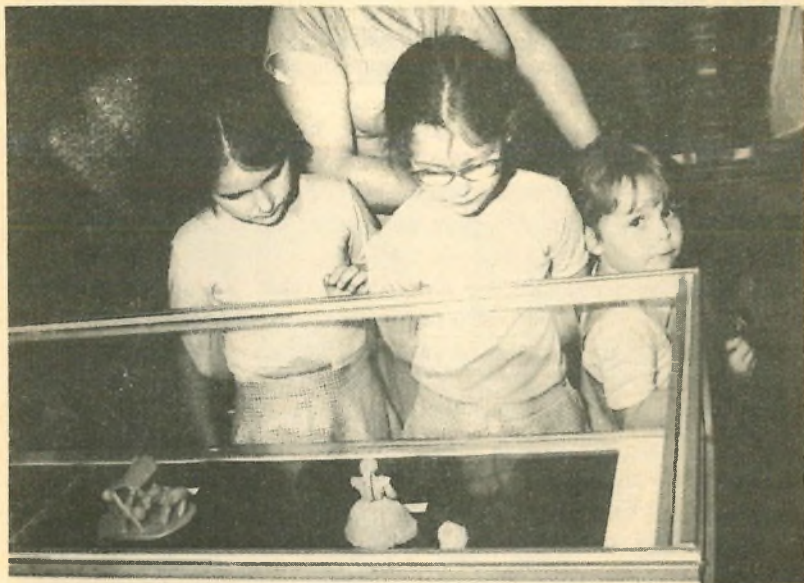
Az idén a középiskolai pályázat eredményhirdetése 1985. május 25-én volt. Dr. Mezei Gyula, a Fővárosi Tanács VB Művelődésügyi Főosztály vezetője értékelte a pályázatot és adta át a díjakat, többek között a főigazgatói díjat a szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumnak, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Baráti Körének különdíját a pécsi Pollack Mihály Építőipari Szakközépiskolának.

Az iskolák pedagógusainak munkáját azzal ismerte el a Magyar Mezőgazdasági Múzeum, hogy azoknak, akik rendszeresen segítettek tanulóikat, évről évre jutalmat is adott. Így az utóbbi 10 évben 350 tanár kapott pénzjutalmat. Néhányan közülük megérdemlik, hogy név szerint is megemlítsük őket. Az általános iskolai tanárok közül B. Boros Ilona, Kecel; Exner István, Vaszar; Fegyő Béla, Gyál; Krebsné Tuska Zsuzsa, Soltvadkert. A középiskolai tanárok közül dr. Szécsi Szilveszter, dr. Török Károlyné, Szeged Radnóti Miklós Gimnázium; dr. Fírbás Oszkár,

Sopron Róth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola; Borsányi Béláné, Székesfehérvár Vántus Károly Mezőgazdasági Szakközépiskola.

A jubileumi 15. alkalmat azzal kívántuk emlékeztetni, hogy az évek óta kiváló eredményt elért soltvadkert kerámia szakkörrel (vezetője Krebsné Tuska Zsuzsa) emléklakettet készítettünk, melyet a díjazott iskolák, szakkörök, a jutalmazott pedagógusok és a díjazott tanulók is megkaptak.

A 15 éve elindított „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel” pályázat Múzeumunk közművelődési és múzeumpedagógiai tevékenységének szép és eredményes részét alkotja.

A gyermekrajz-kiállítás ifjú látogatói

Sági Pál

Mezőgazdaság a képzőművészetben — 1985

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum egyik fő törekvése, hogy a múlt tárgyi és írásos emlékeinek felkutatása, gyűjtése, feldolgozása mellett a magyar mezőgazdaságban végbemenő társadalmi méretű átalakulásokat is nyomon kövesse, s ez tükröződjék a múzeumi tevékenységben, a kiállításokban.

Hazánk mező- és erdőgazdasága, élelmiszeripara az elmúlt évtizedekben az átalakulás korszakát élte és éli. Hogyan látja mindezt az alkotó ember, mit tart művészileg megörökítésre méltónak?

Ilyen gondolatok hívták életre a „Mezőgazdaság a képzőművészetben” című pályázatot, melyet a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium megbízásából felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére hirdetett meg először a Mezőgazdasági Múzeum.

A pályázatra, már első alkalommal több száz mű érkezett, mely a mezőgazdasági munkát, ember és természet viszonyát örökítette meg. Ez a mostani, sorrendben negyedik kiállítás bizonyítja, hogy Múzeumunk tematikus pályázata művészi életünk számontartott eseményévé vált. (Idén 194 művész 380 alkotásával pályázott, kiállításra került 119 alkotó 245 műve. A pályázó 188 festő 227 művéből 60 festő 89 alkotása; 40 grafikus 167 művéből 16 grafikus 33 műve; 33 szobrász 125 művéből 27 szobrász 90 érme, kisplasztikája; 8 kerámikus 36 művéből 3 művész 16 alkotása és 15 textilművész 25 művéből 13 művész 18 alkotása.)

Ember és természet viszonya — a művészet „örök” témája. A modern festészet a szabadban való festés gyakorlatával, vidéki környezetben bontakozott ki. Pályázatunk anyagának kiállítása is példa rá, hogy az „ember által művelt” természet, a mezőgazdasági munka művészi megörökítése alkotóművészeink számára századunkban is vonzó feladat.

Ezt a sokarcú, változó világot a művészek alkatuk, fogékonyságuk, emlékeik, személyes élményeik szerint más és más oldalról közelítik meg, s a művészi megfogalmazás — mint ezt a kiállításunk szemlélteti — sokféle, változatos.

A kiállítást Bereczky Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója rendezte, ő szerkesztette a katalógust is. A plakát Macskássy Izolda grafikus munkája.

*Dr. Dénes Lajos miniszterhelyettes megnyitja a
„Mezőgazdaság a képzőművészetben '85" c.
kiállítást*

A kiállítást az OMÉK nyitásának napján, augusztus 16-án dr. Dénes Lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes nyitotta meg, s Bereczky Lóránd mutatta be.

A pályázatban meghirdetett díjakon kívül, a hagyományoknak megfelelően, több különdíj adományozására is sor került.

Küldöndíjat adományozó vállalatok, szervezetek:

ÁGKER

Állatforgalmi és Húsipari Tröszt

Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát

ÉDOSZ

Gabona Tröszt

Magyar Lóverseny Vállalat
 MAVOSZ
 MEDOSZ
 Tejipari Vállalatok Trösztje
 Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa
 Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat

A díjakat dr. Dénes Lajos miniszterhelyettes, dr. Szabó Lóránd főigazgató, illetve a díjat adományozó szervek és intézmények képviselői adták át a művészeknek.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus a díjadományozó szervezetekkel egyetértésben a „Mezőgazdaság a képzőművészetben '85” című pályázat miniszteri fődíját *Németh József festőművésznek* ítélte.

A zsűri két első, két második, két harmadik díjat adott ki:

- I. díj Prepelicza Katalin textilművész
- I. díj Kiss György szobrászművész
- II. díj Mihály Gábor szobrászművész
- II. díj Tenk László festőművész
- III. díj Baráth Hajnal textilművész
- III. díj Bazsonyi Arany festőművész

Különdíjban 14 művész részesült:

- Bozsó János festőművész
- Csáki Maronyák József festőművész
- Domonkos Béla szobrászművész
- Hézsó Ferenc festőművész
- Kéri Imre grafikusművész
- Kubinyi Anna textilművész
- Mihály Gábor szobrászművész
- Németh János csontfaragó
- Pápai Livia textilművész
- ifj. Sziláncs László szobrászművész
- Törőcsik Jolán festőművész
- Ujvári Lajos festőművész
- Váncsa Ildikó festőművész

A kiállítás 1985. augusztus 16-tól szeptember 30-ig volt nyitva a Magyar Mezőgazdasági Múzeum gótikus épületrészében.

*Berczky Lóránd főigazgató, a kiállítás rendezője és
dr. Dénes Lajos miniszterhelyettes
a képek között*

Darvas Lászlóné

A Mezőgazdasági Múzeumban befejezés előtt álló felújítási munkák során lebontásra került 13 év után az *eke kiállítás*. Az új kiállítás forgatókönyvét, majd rendezését dr. Balassa Iván nyugalmazott főigazgatóhelyettes segédletével Réz Gyula gépészmérnök-muzeológus készíti. A kiállítás még ebben az évben megnyílik.

1985. május 7–9-ig rendezték meg Gödöllőn a XXII. Országos Agrár Film- és Videoszemlét. A bemutatott filmek közül „*Az élelmiszeripar történeti emlékei*” című – melyet a Magyar Mezőgazdasági Múzeum megbízásából készített Rétfalvi József rendező-operatőr – a MOKÉP különdíját nyerte.

Május 29–31 között rendezték meg a *múzeumigazgatók országos értekezletét* Kecskeméten. A Mezőgazdasági Múzeumból dr. Szabó Lóránd főigazgató és dr. Pintér János főigazgatóhelyettes vettek részt.

Június 5-én Szegeden tartotta ülését az *Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark* fejlesztésével foglalkozó Országos Emlékbizottság. Ezen a Mezőgazdasági Múzeum részéről dr. Szabó Lóránd főigazgató vett részt.

Augusztus 14-én a *Magyar Agrártudományi Egyesület Agrárgazdasági Társasága* a Mezőgazdasági Múzeumban tartotta ülését.

A Magyar Agrártudományi Egyesület, az MTA Agrártudományok Osztálya és a Magyarok Világszövetsége közös rendezésében augusztus 21–25 között a *külföldön élő magyar és a hazai agrárszakemberek tudományos találkozóját* rendezték meg. A nyitófogadásra a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban került sor. A rendezvény résztvevői megtekintették a Múzeum kiállításait.

Augusztus 26-án az *Élelmiszerhigiénikus Állatorvosok Világszövetségének 9. Nemzetközi Szimpóziuma* alkalmából a hivatalos fogadást a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban adták, melynek során a rendezvény résztvevői megtekintették a Múzeum kiállításait is. A Szimpózium Szervező Bizottsága levélben fejezte ki köszönetét és elismerését:

„A hazai és nemzetközi résztvevők egyöntetű véleménye szerint a szimpózium mind a szakmai, mind pedig a társadalmi rendezvényeit illetően rendkívül sikeres volt.

Abban, hogy ez a megtisztelő vélemény alakulhatott ki, jelentős szerepet játszott a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban tartott miniszteri fogadás. A gyönyörű épület, az értékes kiállítások megadták az alaphangulatot e kiemelkedő társadalmi eseményhez, egyben ízelítőt is nyújtottak a magyar kultúra egy különlegességéből.”

Augusztus 5–7-ig a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban tartották a XX. Országos Borversenyt, illetve az V. Üdítőital és I. Sörversenyt.

A *politikai vitafórum* keretében áprilisban dr. Gazsi József ezredes, a Hadtörténeti Intézet munkatársa a magyar ellenállási mozgalomról tartott előadást. Júniusban pedig Gulyásné dr. Vajkai Zsófia Angoláról tartott vetítettképes élménybeszámolót.

A Mezőgazdasági Múzeum épületének felújítási munkálatai során ez év folyamán került sor a Vajdahunyadvár épületcsoportjához tartozó Jáki kápolna renoválására. A munkák befejeztével augusztus 3-án átadták a kápolnát korábbi rendeltetésének. Dr. Lékai László bíboros, prímás, esztergomi érsek levélben fejezte ki köszönetét Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmészügyi miniszternek. Ebből idézünk:

„Kedves köteletségemnek érzem, hogy kifejezzem köszönetemet Tisztelt Miniszter Úrnak azért a gesztusért, amelynek eredményét . . . a Magyar Mezőgazdasági Múzeum kezelésében lévő városligeti Jáki kápolnában örömmel tapasztaltam. A . . . kápolnát a Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium költségén, a Múzeum Vezetőségének irányításával belülről teljesen felújították. . . köszönetemet szeretném ezúton Miniszter Úrnak is megismételni, hogy a közös magyar nemzeti értékeink megőrzésében tapasztalhattam most is, de más esetekben is nagylelkűségét. Ez az eset is kézzelfogható bizonyítéka annak a kedvező folyamatnak, amely az Egyház és az Állam kölcsönös megértésének és együttműködésének valóságát tanúsítja.”

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

AIMA-szeminárium Csehszlovákiában

A Mezőgazdasági Múzeumok Nemzetközi Szövetsége (AIMA) védnöksége alatt rendezték 1985. június 17-től 20-ig Csehszlovákiában azt a szemináriumot, amely a mezőgazdaság és élelmiszeripar jelenkori dokumentációjának kérdéseit tárgyalta. A Magyar Mezőgazdasági Múzeum munkatársai – Preininger Adolfné, Balázs György, dr. Fehér György, dr. Fülöp Éva, Oroszi Sándor, Wohlné dr. Nagy Ágota és Szabó Anna (AIMA titkár) – dr. Szabó Lóránd főigazgató, az AIMA elnöke vezetésével vettek részt a tanácskozáson.

*A csehszlovák Mezőgazdasági Múzeum lednicei kastélymúzeuma,
az AIMA-Szeminárium színhelye*

A cseh házigazdák a szemináriumot a dél-morvaországi Lednicében (a történelemből ismertebb neve: Eisgrub) rendezték meg. Az egykori Lichtenstein-kastélyban lévő mezőgazdasági múzeum szakembereinek szervezésében, gondoskodásával lebonyolított program lehetőséget adott mind az előadásokra, vitákra, filmvetítésekre, mind pedig a kötetlen beszélgetésekre, eszmecserékre.

A csehszlovák és külföldi résztvevők (akik között ott voltak S. Zachrisson és W. Terlecka AIMA elnökségi tagok) a tanácskozás első napján a jelenkori dokumentáció szinte valamennyi kérdéséről, az ezzel kapcsolatos országonkénti, illetve az AIMA szervezetén belüli feladatáról hallhattak előadásokat, felszólalásokat.

Dr. Szabó Lóránd főigazgató, az AIMA elnöke megnyitó beszédében áttekintést nyújtott az AIMA tevékenységéről, különös tekintettel az új elnökség célkitűzéseire. Méltatta a kollokvium témájának időszerűségét. Reményét fejezte ki, hogy a mezőgazdasági múzeumok jó együttműködésén túlmenően a személyes találkozók erősítik egymás jobb megértését és a népek közötti barátságot.

Az AIMA-szeminárium résztvevői a jelenkori dokumentációval kapcsolatban a jelenkor általános értelmezésén, megfogalmazásán kívül a svédországi SAMDOK-ról G. Cedrenius SAMDOK titkártól hallhattak előadást.

A jelenkori dokumentáció „svéd modell”-jétől eltérően ugyan, de szintén korunk tárgyainak, írásos emlékeinek az NDK-beli gyakorlatáról tartott előadást dr. K. Schreiner. A magyar delegáció tagjai – az írásban beadott referátum mellett – egy-egy kérdésről bővebben is szóltak. Dr. Fehér György és Balázs György a Magyar Mezőgazdasági Múzeumnak a jelenkor dokumentációjára vonatkozó gyűjtéséről, nyilvántartásáról és feldolgozásáról beszéltek, s előadásukhoz film is kapcsolódott. Dr. Z. Kuttelvaser a csehszlovákiai múzeumoknak ajánlott, a jelenkori dokumentumoknak gyűjtésére vonatkozó szempontokról tartott előadást, míg dr. Speta a CSSZSZK Kulturális Minisztériuma képviselője elsősorban a miniszteriális hatóságok feladatairól beszélt.

Az előadások után kibontakozó vitában mind a csehszlovák, mind pedig a külföldi küldöttek a jelenkori dokumentációk gyűjtésének szükségességét hangsúlyozták, és a már kidolgozott, alkalmazott módszerek részleteire voltak kíváncsiak.

A lednicei konferencia magyar résztvevői

Az AIMA elnöke, dr. Szabó Lóránd zárszavában a szeminárium gyakorlati eredményét, a múzeumok mindennapi feladataira vonatkozó ismeretek bővítésének lehetőségét hangsúlyozta. Ez volt a magyar delegáció számára is a legfontosabb eredmény. Nevezetesen: a jelenkor anyagi és szellemi világából az utókor számára megőrzendő dokumentum kiválasztásának, begyűjtésének és tárolásának külföldi gyakorlatából, elképzeléseiből a hazai muzeológiai munka hatékonyabbá tétele.

A résztvevők a tanácskozás második napján megismerkedhettek a Zemedelské Múzeum lednicei kiállításával és a lednicei kastélymúzeummal. A külföldieknek kirándulást is szerveztek Mikulcicébe, ahol a Nagymorva Birodalommal kapcsolatos ásatások folynak. Velké Bialovicében a helyi termelőszövetkezet szőlő- és gyümölcsültetvényeit, Velké Pavlovicében pedig a borászati üzemet tekintették meg.

A jelenkori agrárdokumentáció témakörében a lednicei volt az első nemzetközi tanácskozás. A téma agrármuzeológiai szempontból igen időszerű, nem lezárt kérdés, hiszen a tagországok lényegében most alakítják ki a megfelelő módszereket. Ezért célszerű a témát továbbra is

napirenden tartani és adott alkalommal újra megvitatni. Így például 1987-ben a Budapesten megrendezendő AIMA-kongresszus szekció-ülésén is.

Oroszi Sándor

Tanulmányúton Dániában

I.

Ez év májusában a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Dán Mezőgazdasági Múzeum, valamint a Dán Vadászati és Erdészeti Múzeum közti cserekapcsolat keretében két hetet töltöttem Dániában. Utam során főként e két múzeum gyűjteményeit, kiállításait és munkamódszereit (anyaggyűjtés, nyilvántartás, raktározás, kiállítások előkészítése és rendezése) tanulmányoztam.

A Dán Mezőgazdasági Múzeum a Jylland félszigeten, az Auning melletti Gammel Estrup kastély volt gazdasági épületeiben helyezkedik el. Anyagukról pontosan vezetett nyilvántartással, gyűjtött tárgyaik számára korszerű, rendezett raktárakkal rendelkeznek. Nyilvántartási rendszerükkel kapcsolatban említést érdemel, hogy – a gyarapodási napló és a fotóval ellátott leírókartonok mellett vezetett – leltárkönyvekből két példányt készítenek, s ezeket egymástól távol, az épület más-más szárnyában őrzik. Így esetleges elemi károk esetén is feltehetően megmarad az egyik példány. A tárgyakhoz tartozó dokumentációt igyekeznek a leírókarton mellé tenni, egyéb dokumentumokról mutatót készítenek. Jó a nyilvántartásukban, hogy a nem náluk levő, de témakörükbe vágó anyagról a saját anyagukkal megegyező rovatú leírókartonokat vezetnek, de a karton maga más színű. (Ez a tájékoztató egy adott témakörben igen megkönnyíti.)

A dán Mezőgazdasági Múzeum épületei

A kutatók a következő mutatókat használhatják: az ajándékozók neve, topográfiai adatok és gyártók neve szerint (utóbbin a mezőgazdasági gépgyárakat értik). A topografikus mutatóhoz külön kódjuk van: „Topografisk Register, 1961.” Az 1-től 5725-ig terjedő számok az egész történeti Dánia területét felölelik, az esetleges külföldi tárgyakról minden múzeum további kódszámokat állíthat be. A tematikus mutató elkészítéséhez a következő rendszert alkalmazzák: „Classification Systems of European Ethnological Material”. Szerzője Holger Rasmussen, megjelent az „Ethnologia Europea. A world review of European Ethnology” 1971. évi IV. számában.

Amint említettem, a raktárak a Gammel Estrup-i kastély gazdasági épületeiben helyezkednek el. Különösen szép és rendezett a gazdasági és vendéglovak volt istállójából kialakított négy szintes raktár, mezőgazdasági gépek és eszközök számára. Minden tárgyon jól rögzítve, fémlapocskán is szerepel leltári száma, megkönnyítve így az azonosítást.

A Múzeum kiállításai egy új, de stílusában a többi épülethez kitűnően illeszkedő épületszárnyban találhatók. Kiállításai: eketörténeti kiállítás (a viking kortól a középkori nyomásos gazdálkodáson át a

tagosításig, majd a szövetkezetekig, az egyes korokat térképekkel is illusztrálva), a női munka szerepe a parasztgazdaságokban (fotókkal, metszetekkel és tárgyakkal mutatva be az egyes munkaterületeket: a tejfeldolgozást, gyertyakészítést, fonást-szövést, baromfinevelést stb.), állattenyésztési és mezőgazdasági gépkiallítás.

A kiállítások előkészítését — az installációk elkészítését — a múzeum kisméretű, de jól felszerelt műhelyében végzik, ahol fa- és fémtárgyak restaurálására is van lehetőségük.

A Vadászati és Erdészeti Múzeum Hørsholmban található, Koppenhága mellett. Kiállítása — viszonylag kis területen — a Dániában élő állatokról készült, külön rész foglalkozik Grönland élővilágával. Kiemelkednek a növénypreparátumok, kiváló minőségükkel.

A múzeum múzeumpedagógiai tevékenységéhez kapcsolódva készült el az új oktatóház iskolásgyerekek számára. A ház falai a Dániában élő fákból készültek, nevüket tábla jelzi. A Magyar Mezőgazdasági Múzeum példájára az idén először ők is hirdettek képzőművészeti pályázatot gyerekek számára, s ez a környékbeli iskolák intenzív érdeklődését váltotta ki. Ottlétemkor láthattam a múzeumban a „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel” című pályázatunk anyagából készült kiállítást.

A múzeum soron következő feladatai közül a legfontosabb a nyilvánosság rendezése: a gyűjtött anyag felmérése, meghatározása és mutatók készítése. Éppen e feladat miatt érdeklődnek a mi nyilvánosságunk iránt, melyet ismertettem is beszélgetéseink során. Felsőfokú végzettségű szakembereik számát a közeljövőben történész végzettségű kollegával kívánják gyarapítani.

Dániai tartózkodásom első hetében előadást tartottam az Aarhus (Dánia második legnagyobb városa) mellett lévő moesgardi Forhistorisk Museumban. Szóltam a Magyar Mezőgazdasági Múzeum létrejöttéről, szervezeti felépítéséről, s Adattárunk ismertetése után előadásom döntő hányadában doktori disszertációm témáját ismertettem: „Agricultural history of Szántódpuszta in the capitalist age from 1848 to 1945” (Szántódpuszta kapitalizmus kori agrártörténete 1848–1945) címmel.

Utam során a Dán Mezőgazdasági Minisztériumban fogadott — Svend Nielsen a Dán Mezőgazdasági Múzeum és Jette Baagoe, a Vadászati és Erdészeti Múzeum igazgatója társaságában — H. J. Kristensen államtitkár és J. Baunehoj-Jorgensen. Kristensen államtitkár méltatta az országaink

közötti gazdasági és kulturális kapcsolatokat és ez utóbbiakon belül állást foglalt a mezőgazdasági múzeumok cserekapcsolatának további fenntartása mellett.

Dr. Fülöp Éva Mária

Az IFLA (Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetsége) könyvtárépítési és berendezési szekciója és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete szemináriuma az 1985. június 3–7-ig Budapesten tartott tanácskozása alkalmával a korábban más célokat szolgáló épületek könyvtári hasznosításáról tárgyalt.

A konferencia 48 résztvevője közül 38 külföldi szakember volt. Az összesen 19 országból összegyűlt építészek a kongresszus első napjának estéjén megtekintették a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Könyvtárának új elhelyezését, amely alkalommal a Művelődési Minisztérium Közgyűteményi Főosztálya a résztvevőket fogadáson látta vendégül.

A látogatás alkalmával elhangzott nyilatkozatok és az utólagos vélemények — mind a hazai, mind a külföldi szakemberek részéről — elismerőek voltak a Múzeum Könyvtáráról.

Taraba Mária

Tanulmányút Kassán

A MAE Kertészeti Társaság Gyógynövény Szakosztálya révén már sok érdekes és szakmailag hasznos programon vehettem részt. Legutóbb, május 27–30 között a csehszlovákiai Kassára és környékére utaztam tanulmányútra.

Az út célja a kassai egyetemen folyó gyógynövénytermesztési kutatások, valamint a gyakorlati gyógynövénytermesztés megismerése volt. A résztvevők, összesen 22-en, valamilyen formában mindannyian a

hazai gyógynövénytermesztéssel, –feldolgozással,– kutatással foglalkoznak. Csehszlovák vendéglátóink a Kassai Természtudományi Egyetem szakmabeli munkatársai, valamint az egyetemmel kapcsolatban álló Nova-Lubovna-i (Új Lubló) termelőszövetkezet voltak.

A négynapos út számomra legizgalmasabb programja a Vörös Kolostor megtekintése volt, mely többek között egy kis gyógynövény múzeumot is magában foglal. Na, de gyógynövényes tervez – program-szervező végez. Vendéglátóink figyelmessége révén aznap délelőtt megismerkedhettünk a környék – a Pienini Nemzeti Park – egyik idegenforgalmi nevezetességével, 1 órás tutajúton vehettünk részt a cseh-lengyel határon folyó Dunajecen, csodálatos környezetben.

A visszaútról akkor még semmit sem tudtunk, illetve annyit, hogy a Vörös Kolostort, ami hazafelé útba esik, vagy ebéd előtt, vagy ebéd után megtekintjük, tehát én hoztam fényképezőgépet, vakut – belső felvétel készítéséhez.

Vörös kolostor

Az idő csodálatos volt, az ég ragyogott, a víz csillogott, a madarak trilláztak, a sziklás hegyek fenséges nyugalmat árasztottak, a tutajos legények lágyan daloltak... Egyszóval egészen el voltunk bűvölve, mignem egyszer csak kikötöttünk egy erdei ösvénynél, s aztán le is út, fel is út, – mehettünk vissza gyalog. A tutajokat és sofőrjeiket kényelmes teherautók szállítják vissza a kiindulási helyre. Nem így a buzgó gyógynövényeseket! 16 km-es botanikai túra után jutottunk a kolostorig, ami jónéhányunk edzetlen lábainak, s egyes gondos előrelátó személyeknek, akik fényképezőgépet, vakut sétáltattak, nem volt egészen üdítő hatású. Az utolsó 2 km-nél már alig vánszorogtunk, jól elszakadva egymástól. Még szerencse, hogy egy hirtelen zápor (villámlással, fenyegető dörgéssel kísérve) felfrissített minket, s így bőrig ázva, dideregve délután három órára meg is érkeztünk a szálláshelyre – ebédelni. Kolostor nélkül. Ebéd közben – többen összecsuklófélben lévén – javaslatok hangzottak el a kolostor-látogatást illetően. A dolog kezdett komolyra fordulni, mignem szavazásra bocsátották a kérdést. Szégyenszemre összesen egy pozitív szavazatot számoltam össze, beleértve magamat is. Kedves túravezetőnknek köszönhetem, hogy végül mégis eljutottam a kolostorba. Elmagyaráztam, hogy én majdhogynem azért jöttem, itt a fényképezőgép, a múzeumban fotókat is szeretnék készíteni, és most tessék! Nem lehet. Ilyen érveknek már nem tudott ellenállni, s végül saját gépkocsiján két fordulóban tízünket elvitt. (Mikor meghallották a gépkocsis lehetőséget, néhány társamnak mégis kedve támadt a látogatáshoz.) Ekkorra azonban a múzeum már zárva volt. Úgy könyörögtem be magam a gyógynövényes részbe. Sietve csináltam a fotókat, villantgattam a vakut. Közben még az is kiderült, hogy a csehszlovák múzeumokban tilos fényképezni, külön könyörgés kellett ehhez is.

Ám az eredmény minden fáradságot megért, hiszen mégiscsak sikerült! Csak a film szakadt el...

Hát ennyit a dolog humoros oldaláról – komolyra fordítva a szót, a tanulmányút igen jól sikerült, szakmai szempontból hasznos volt. Érdekes dolgokat tudtam meg a kassai egyetem által kinemesített új kamillafajtáról, a „Bona”-ról. Ennek hatóanyagtartalma messze túlszárnyalja az eddigieket (magyarországi viszonylatban is). Értékes tapasztalatokat szereztünk a lublói tsz-ben, ahol megtekintettük a nagyüzemi gyógynövénygyártást, a tsz elnöke pedig ismertette az ott folyó munkát.

Maradandó élményt nyújtott a kassai egyetem korszerű, speciális biológiai tanszéke és a csodálatos környezetben fekvő botanikus kert is.

A kassai Egyetem botanikuskertje

Wohl Lászlóné

Április 10–13 között a Mezőgazdasági Múzeum vendége volt *Wolfgang Jacobeit*, a berlini Humboldt Egyetem professzora, az AIMA alelnöke.

Áprilisban Múzeumunkban járt *Josef Ptacek*, a prágai Zemedelské Muzeum igazgatója és két munkatársa: *Zdenek Tempir* és *Vitezslav Koukal*. A két múzeum közötti kölcsönös munka lehetőségéről tárgyaltak.

Április 30-án a TIT Országos Központ vendégeként *Brita Hellelaud*, a bergeni (Norvégia) Népfőiskola igazgatója és *Jorann Søreide* tanár a Mezőgazdasági Múzeum kiállításával ismerkedtek.

Május 6–19-ig – cserekapcsolat keretében – a Mezőgazdasági Múzeumban tartózkodott *Svend Nielsen*, a Dán Mezőgazdasági Múzeum igazgatója, az AIMA alelnöke.

Május 16–21-ig *Gunilla Cedrenius*, a Nordiska Museet munkatársa, a SAMDOK titkára – a Művelődési Minisztérium vendégeként – Magyarországon tartózkodott. Programjában szerepelt a Magyar Mezőgazdasági Múzeum tevékenységének tanulmányozása, különös tekintettel a jelenkori tárgyak gyűjtésének rendszerére. Találkozott a Múzeum vezetőivel, muzeológusaival, és ismertette a SAMDOK tevékenységét.

Június 6-án *dr. Kalrvo Eriksson*, a Finn Alko LTD termelési igazgatója – dr. Tóth-Zsiga István, a MÉTE főtitkára és dr. Sólyom Lajos a Szeszipari Kutató Intézet igazgatója kíséretében – a Mezőgazdasági Múzeumban járt, ismerkedett a Múzeum tevékenységével.

Június 7-én a TIT Országos Központ 2 szovjet vendége, *E. G. Rozancev*, a kémiai tudományok doktora, a Moszkvai Élelmiszer-technológiai Intézet tanszékvezetője és *A. J. Morkunasz*, a „Znanyije” litván szervezetének alelnöke tekintette meg a Múzeum kiállításait és a Múzeumról készült videofilmet.

A MEDOSZ Országos Központ 4 fős lengyel delegációja látogatta meg a Múzeum kiállításait. A küldöttség vezetője *Henryk Bartuzi*, a Lengyel Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke volt.

John Brown, az ausztrál sport, szabadidő és idegenforgalmi miniszter és kísérete megtekintette a Múzeum kiállításait.

Június 26-án a Központi Múzeumi Igazgatóság vendégeként a Mezőgazdasági Múzeumban járt *Dong You-gang*, a Guizhon Múzeum igazgatója és *Hu Jun*, a Kínai Múzeumi Szervezet főtárgyára.

Július 5-én a Kertészeti Egyetem vendégeként Múzeumunkban járt a *Kalinyin Mezőgazdasági Főiskola* (Szimferopol) két tanára és hallgatói. Megtekintették kiállításainkat és a Múzeumról készült orosz nyelvű filmet.

Július 10-én Múzeumunkat felkereste az *Etiópiai Parasztszövetség* vezetőinek küldöttsége, akik a TOT és a Szolidaritási Bizottság vendégeként tartózkodtak Budapesten.

Július végén a Mezőgazdasági Múzeum tevékenységével ismerkedett *M. Coutelle*, a Francia Köztársaság Poitou-Charentes-i Regionális Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatója.

Augusztus 16-án a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban járt *Gerrit Braks*, holland földművelésügyi és halászati miniszter.

Augusztus 22-én *Waldemar Kozlowski*, lengyel erdő- és faipari miniszter tekintette meg a Múzeum kiállításait.

A MÚZEUM BARÁTI KÖRÉNEK ÉLE TEBŐL

A Múzeumbaráti Kör helyi csoportjai a XI. Országos Küldöttközgyűlés határozatai alapján, annak szellemében végezték az eltelt időszakban munkájukat. Eredményesen népszerűsítették a Magyar Mezőgazdasági Múzeumnak és filiáléinak tevékenységét. Az eddigiekhez hasonlóan ápolták és felderítették az agrártörténeti és agrárműszaki emlékeket. A tapasztalatok összegezésére Gödöllőn novemberben az agráremlékgyűjtőknek országos konferenciája kerül megrendezésre.

A filiálék a meglévő kiállítások fenntartása, gondozása mellett időszakos bemutatókat is tartottak (pl. Füzesgyarmaton tsz.-történeti kiállítás).

Többen részt vettek helyi csoportjaink legifjabbjai közül a „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel” című pályazaton. A publikációk közül leginkább említésre méltó, hogy nyomdába került és 1986-ra megjelenik a Cecei Tájház kiállításvezetője.

A füzesgyarmati és a pécs-üszögpusztai helyi csoport kérte muzeális tárggyegyüttesének szakgyűjteménnyé nyilváníttatását.

Kirándulásokat is szerveztek helyi csoportjaink egymás múzeumaik megismerésére, különösen Szécsény vonzza az érdeklődőket. A dégi, kalocsai és kondorosi helyi csoportok a Mezőgazdasági Múzeum kiállításait is megtekintették.

Közös előadássorozatot szervez a keszthelyi helyi csoport a Balatoni Múzeum Baráti Körével „Magyarország a XVIII. században” címmel 1985/86 folyamán.

A helyi csoportok fő feladata most az évvégi közgyűlések előkészítése és ezen alkalommal a jövő évi tervek megvitatása és véglegesítése.

K. J.

A magas-tátrai tanulmányút – Csorba tó

Ellenőrzések a helyi csoportoknál

A nyári időszak egyik fontos programja volt a helyi csoportok nyilvántartásainak ellenőrzése, a leltározás folytatása ott, ahol már eddig is számbavették a tárgyi anyagot, illetve a 18 rovatos leltárkönyv bevezetése ott, ahol ez még nem történt meg.

Szabadkigyóson június 4-én, Füzesgyarmaton június 5-én kezdtük meg a leltározást és a leírókartonok készítését. Szabadkigyóson 60 tárgy került nyilvántartásba és kb. 30-nak a leírókartonja is elkészült. Füzesgyarmaton sokkal teljesebb és megbízhatóbb volt az addig vezetett leltár, mint Szabadkigyóson. Itt először az első száz tárgynak a leltári számát határoztuk meg, azután a leltári számok felírásával kapcsolatosan mondtuk el a tudnivalókat, 10 tárgy leltározását és kartonozását végeztük el. A munkában részt vettek: dr. Knézy Judit főtitkár, dr. Bolyki Jánosné, a múzeumi nyilvántartás vezetője és Ranyhóczki József gépkocsivezető. A munkához a helyiek minden segítséget megadtak.

Cecére és Dégre június 25–26-án mentünk, az előbbieken kívül velünk jött dr. Tuli Györgyné muzeológus is. Itt folytattuk a már meglévő leltárkönyvekben a nyilvántartást. Cecén 50 tárgy leltározása és kartonozása, dégen 51 tárgy készült el. Mindkét helyen nagyszerűen előkészítették a munkát és megfelelő adatokat gyűjtöttek össze a beszerzett tárgyakkal kapcsolatosan. Dícséret illeti Cecén ezért a körültekintő, alapos munkáért Csilléry István gondnokot és Dégen Verebics Géza elnököt és Kovács György nyugdíjas tsz-elnököt.

Vépre július 22-én mentünk ki és két napig tartózkodtunk ott dr. Bolyki Jánosnéval, Lenkefi Jánossal és Ranyhóczki Józseffel. Itt is folytattuk a korábban már megkezdett leltározást Kiss Kálmán segítségével. 75 tárgy leíró kartonja készült el, mindezekről, valamint a korábban leltározott anyag egy részéről is fényképeket készített Lenkefi János. Idén még Soroksáron és Lengyelben tervezünk leltározást.

dr. Knézy Judit

Dr. Pálmány Béla, a Mezőgazdasági Múzeum osztályvezetője a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumban május 7-én – a Baráti Kör szécsényi helyi csoportja klubfoglalkozása keretében – előadást tartott „Várurak, végvári vitézek, zsellérek – fejezetek Hollókő feudális kori történetéből” címmel.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Barátainak Köre Budapesti Szervezete programjaként – június 25-én Búza Domonkos indiai élményeiről vetített képes előadást tartott.

A Baráti Kör ez évben is hirdetett tagjai részére kedvezményes *tanulmányutakat*. Az élénk érdeklődés által kísért ungvári kirándulás (júliusban) és a magas-tátrai barangolás (augusztusban) igen jól sikerült és élményekben gazdag volt.

*A késmárki vár, a magas-tátrai tanulmányút
egyik állomása*

SZEMÉLYI HÍREK

A Mezőgazdasági Múzeum előterjesztésére a MÉM „Kiváló Dolgozó” miniszteri kitüntetésben részesítette *Czebe Lászlóné* osztályvezetőt nyugállományba vonulása alkalmából — a MÉM szakoktatás terén közel négyévtizedes szolgálatának elismerésül.

Czebe Lászlónénak és *dr. Horváth Lajosnak* nyugdíjba vonult kollegáinknak jó pihenést és egészséget kívánunk.

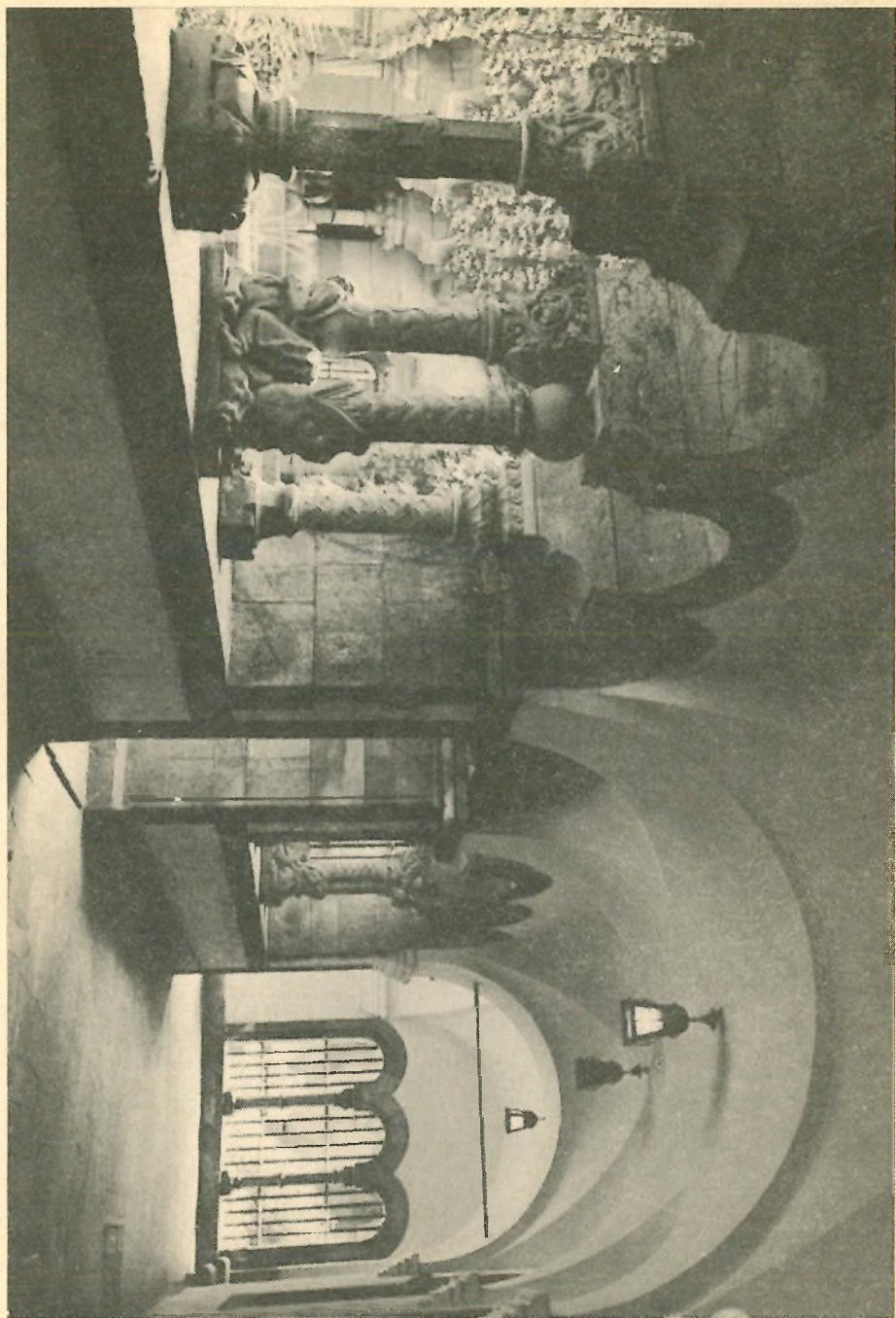
Július hónapban meghalt *Németh Mátvás* az Állattenyésztési Főosztály nyugalmazott vezetője.

Szeretettel köszöntjük Múzeumunk új dolgozóit: *Horváth Jánosné* főelőadót, *Győri Istvánné* és *Szántai Istvánné* adminisztratív ügyintézőket és *Székely Sándor* gépkocsivezetőt.

Filmvetítés és szakvezetés kérhető a nyitvatartás ideje alatt. A jelentkezéseket lehetőség 3 nappal előbb kérjük a 420–573 vagy 428–573 telefonszámon bejelenteni.

A címlapon a budapesti Vajdahunyadvár ún. Katalin tornya, a hátsó borítón az Alpár Ignácnak ihletett adó eredeti műemlék, a brassói Katalin-kapu (XVI. sz.) látható.

Megjelenik negyedévenként. Felelős kiadó: Dr. Szabó Lóránd.
Főszerkesztő: Dr. Für Lajos. Szerkesztő: Udvary Ágnes.
Lektorálta: Sági Pál. Formátum: A/5. Lapengedély száma: III/Kul/
413/1985. Megjelent 700 példányban ISSN 0230–1075.

Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár